

Η ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

α) Ανάγνωση κειμένου και προσέγγιση νοήματος

β) Συντακτική επεξεργασία

1. Χωρισμός περιόδων ή ημιπεριόδων
2. Χωρισμός προτάσεων (ρήματα ή κόμματα)
3. Αναγνώριση μετοχής και απαρεμφάτου
4. Η φυσική συντακτική σειρά των λέξεων

γ) Η σύλληψη του κεντρικού νοήματος

1. Τα κυριότερα σημεία
2. Ρηματικοί τύποι
3. Η σειρά του νοήματος, όχι του κειμένου

δ) Μετάφραση

1. Μεταφραστικός πυρήνας = Κύρια πρόταση
2. Σχέδιο μετάφρασης = Οι κύριοι όροι της πρότασης και η απόδοσή τους
3. Νεοελληνική σύνταξη μετάφρασης.

1. ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟ

Ξενοφώντος Απομνημονεύματα (Γ, 7, 1-3)

Χαρμίδην δέ τόν Γλαύκωνος ὀρών ἀξιόλογον μὲν ἄνδρα ὄντα καί πολλῶν δυνατώτερον τῶν τὰ πολιτικά τότε πραττόντων, ὀκνοῦντα δέ προσιέναι τῷ δήμῳ καί τῶν τῆς πόλεως πραγμάτων ἐπιμελεῖσθαι. Εἶπέ μοι, ἔφη, ὦ Χαρμίδη, εἴ τις, ἰκανός ὢν τούς στεφανίτας ἀγῶνας νικᾷν καί διὰ τοῦτο αὐτός τε τιμᾶσθαι καί τήν πατρίδα ἐν τῇ Ἑλλάδι εὐδοκιμωτέραν ποιεῖν, μή θέλοι ἀγωνίζεσθαι, ποῖον τινα τοῦτον νομίζεις ἂν τόν ἄνδρα εἶναι; Δῆλον ὅτι, ἔφη, μαλακόν τε καὶ δειλόν. Εἰ δέ τις, ἔφη, δυνατός ὢν τῶν τῆς πόλεως πραγμάτων ἐπιμελόμενος τήν τε πόλιν αὖξιν καί αὐτός διὰ τοῦτο τιμᾶσθαι, ὀκνοίη δὴ τοῦτο πράττειν, οὐκ ἂν εἰκότως δειλός νομίζοιτο; Ἴσως, ἔφη· ἀτὰρ πρὸς τί με ταῦτ' ἐρωτᾷς; Ὅτι, ἔφη, οἴμαι σε δυνατόν ὄντα ὀκνεῖν ἐπιμελεῖσθαι, καί ταῦτα ὢν ἀνάγκη σοι μετέχειν πολίτη γε ὄντι. Τήν δέ ἐμήν δύναμιν, ἔφη ὁ Χαρμίδης, ἐν ποίῳ ἔργῳ καταμαθῶν ταῦτά μου καταγιγνώσκεις; Ἐν ταῖς συνουσίαις, ἔφη, αἷς σῦναι τοῖς τὰ τῆς πόλεως πράττουσι· καί γάρ ὅταν τι ἀνακοινῶνταί σοι, ὀρῶ σε καλῶς συμβουλευόντα, καί ὅταν τι ἀμαρτάνωσιν, ὀρθῶς ἐπιτιμῶντα.

Λεξιλόγιο

ὀκνῶ: διστάζω, **στεφανίτης ἀγών**: τὸ ἀγώνισμα ποὺ εἶχε βραβεῖο ἓνα στεφάνι (ἐλιάς, κισσοῦ κ.ά.), **μαλακός**: μαλακός, ἀσκληραγώγητος, **συνουσία**: συναναστροφή, **πρόσιμι**: παρουσιάζομαι, **καταγιγνώσκω**: καταδικάζω

Ξενοφώντος Απομνημονεύματα (Γ, 7, 1-3)

Βλέποντας τὸ Χαρμίδη, τὸ γιο τοῦ Γλαύκωνα ὅτι ἦταν βέβαια, ἓνας ἀξιόλογος ἄντρας καὶ πολὺ πιο ἰκανός ἀπὸ αὐτοὺς ποὺ ἀσχολοῦνταν με τὶς πολιτικὲς υποθέσεις, δίσταζε ὅμως νὰ παρουσιαστῆι στὴν Ἐκκλησία τοῦ Δήμου καὶ νὰ ἀσχοληθεῖ με τὶς υποθέσεις τῆς πόλης. Πες μοι, Χαρμίδη, εἶπε, ἀν κάποιος, ἐνῶ εἶναι ἰκανός νὰ κερδίζει νίκες στους ἀγῶνες με ἓπαθλο ἓνα στεφάνι καὶ γιὰ αὐτὸ τὸ λόγο καὶ ὁ ἴδιος νὰ τιμάται καὶ τὴν πατρίδα τοῦ νὰ τὴν κάνει πιο φημισμένη στὴν Ἑλλάδα, (ἀν) δὲν θέλει νὰ ἀγωνίζεται, τι εἶδους ἄνθρωπος θὰ πιστεῦες ὅτι εἶναι αὐτός ὁ ἄντρας; Βέβαια, εἶπε, θὰ τὸν θεωρούσα μαλακὸ καὶ δειλὸ. Καὶ ἀν κάποιος, εἶπε, ἐνῶ εἶναι ἰκανός, φροντίζοντας γιὰ τὶς υποθέσεις τῆς πόλης καὶ τὴν πόλιν τοῦ νὰ ἀναπτύσσει καὶ γι' αὐτὸ τὸ λόγο νὰ τιμάται ὁ ἴδιος, (ἀν) δίσταζε λοιπὸν νὰ κάνει αὐτὸ τὸ πράγμα, δὲν θὰ κρινόταν δικαιολογημένα δειλός; Ἴσως, εἶπε· ἀλλὰ γιὰτί μοι κάνεις αὐτὲς τὶς ἐρωτήσεις; (Σε ἐρωτῶ) εἶπε, γιὰτί νομίζω ὅτι ἐσύ, ἐνῶ εἶσαι ἰκανός, διστάζεις νὰ φροντίσεις καὶ μάλιστα γι' αὐτὰ τὰ πράγματα, στα ὁποῖα εἶναι ἀνάγκη ἐσύ νὰ συμμετέχεις, ἀφοῦ βέβαια εἶσαι πολίτης. Καὶ τὴ δύναμή μου, εἶπε ὁ Χαρμίδης, σε ποιο ἔργο, ἀφοῦ τὴ διαπίστωσης, μοι καταλογίζεις αὐτά; Στις συναναστροφές, εἶπε, στὶς ὁποῖες συναναστρέφεσαι αὐτοὺς, ποὺ ἀσχολοῦνται με τὶς υποθέσεις τῆς πόλης· γιὰτί πράγματι, ὅταν σοὺ ἀνακοινώσουν κάτι, βλέπω ὅτι ἐσύ καλὰ (τους) συμβουλεύεις καὶ, ὅταν κάνουν κάποιο σφάλμα, σωστά τους ἐπικρίνεις.

2. ΟΜΟΙΟΠΤΩΤΟΙ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΙ

Πλάτωνος *Νόμοι* (A, 631 b-d)

Ὡς ξένη, ἐχρῆν εἰπεῖν, οἱ Κρητῶν νόμοι οὐκ εἰσὶν μάτην διαφερόντως ἐν πᾶσιν εὐδόκιμοι τοῖς Ἑλλησιν· ἔχουσιν γὰρ ὀρθῶς, τούς αὐτοῖς χρωμένους, εὐδαίμονας ἀποτελοῦντες. Πάντα γὰρ τάγαθὰ πορίζουσιν. Διπλᾶ δὲ ἀγαθὰ ἔστιν, τὰ μὲν ἀνθρώπινα, τὰ δὲ θεῖα· ἠρτηται δ' ἐκ τῶν θείων θάτερα, καὶ ἐάν μὲν δέχηται τις τὰ μείζονα πόλις, κτᾶται καὶ τὰ ἐλάττονα, εἰ δὲ μὴ, στέρεται ἀμφοῖν. Ἔστι δὲ τὰ μὲν ἐλάττονα ὧν ἡγεῖται μὲν ὑγεία, κάλλος δὲ δεύτερον, τὸ δὲ τρίτον ἰσχύς εἰς τε δρόμον καὶ εἰς τὰς ἄλλας πάσας κινήσεις τῷ σώματι, τέταρτον δὲ δὴ πλοῦτος οὐ τυφλός ἀλλ' ὄξύ βλέπων, ἀνπερ ἅμ' ἔπηται φρονήσει· ὁ δὲ πρῶτον αὖ τῶν θείων ἡγεμονοῦν ἔστιν ἀγαθῶν, ἡ φρόνησις, δεύτερον δὲ μετὰ νοῦ σώφρων ψυχῆς ἔξις, ἐκ δὲ τούτων μετ' ἀνδρείας κραθέντων τρίτον ἂν εἴη δικαιοσύνη, τέταρτον δὲ ἀνδρεία. Ταῦτα δὲ πάντα ἐκείνων ἔμπροσθεν τέτακται φύσει, καὶ δὴ καὶ τῷ νομοθέτῃ τακτέον οὕτως.

Λεξιλόγιο

διαφερόντως εὐδόκιμοι: ἐξόχως ονομαστοί,

ἀποτελῶ: τελειοποιῶ,

σώφρων ψυχῆς ἔξις: σύνεση

Ξένη, ἔπρεπε να πεις ότι οι νόμοι των Κρητῶν δεν ἔχουν καλή φήμη χωρίς λόγο υπερβολικά σ' ὅλους γενικά τους Ἑλληνες. Γιατί είναι σωστοί, αφού κάνουν ευτυχισμένους εκείνους που τους χρησιμοποιούν. Γιατί τους προσφέρουν ὅλα τα ἀγαθὰ. Είναι ὅμως τα ἀγαθὰ δύο ειδῶν: τα ἀνθρώπινα δηλαδή, και τα θεϊκά· ἀπὸ τα θεϊκά εξαρτῶνται και τα ἄλλα. Εάν κάποια πόλη δέχεται τα μεγαλύτερα (τα θεϊκά δηλαδή) αποκτά και τα μικρότερα, αλλιῶς χάνει και τα δύο. Και τα πιο μικρά είναι εκείνα, στα οποία προηγείται η υγεία, ἐνῶ δεύτερο ἀγαθὸ είναι η ομορφιά, το τρίτο η σωματική δύναμη και στο τρέξιμο και σ' ὅλες τις ἄλλες γενικά κινήσεις με το σῶμα, τέταρτο (ἀγαθὸ είναι) βέβαια ο πλοῦτος, ὄχι ο τυφλός, ἀλλὰ αὐτός που βλέπει καθαρά, ἀν φυσικά πηγαίνει μαζί με τη φρόνηση. Η φρόνηση λοιπὸν πάλι κατέχει την πρώτη θέση ἀπὸ τα θεϊκά ἀγαθὰ. Δεύτερο (είναι) η συνετὴ συνήθεια της ψυχῆς (η σύνεση) μαζί με τη λογική, και ἀπ' αὐτά, ἐάν ἀναμειχθῶν με την ἀνδρεία, μπορεί να δημιουργηθεῖ τρίτο (ἀγαθὸ) η δικαιοσύνη και τέταρτο η ἀνδρεία. Και ὅλα γενικά αὐτά ἔχουν τοποθετηθεῖ μπροστὰ ἀπὸ εκείνα (τα ἀνθρώπινα) ἀπὸ τη φύση και πρέπει λοιπὸν να τα κατατάσσει και ο νομοθέτης με αὐτὸν τον τρόπο.

3. ΕΤΕΡΟΠΤΩΤΟΙ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΙ

Πλάτωνος Μενέξενος (247 a-c)

Πᾶσά τε ἐπιστήμη χωριζομένη δικαιοσύνης καί τῆς ἄλλης ἀρετῆς πανουργία, οὐ σοφία φαίνεται. Ὡν ἔνεκα καί πρῶτον καί ὕστατον καί διά παντός πᾶσαν πάντως προθυμίαν πειρᾶσθε ἔχειν ὅπως μάλιστα μέν υπερβαλεῖσθε καί ἡμᾶς καί τούς πρόσθεν εὐκλεία· εἰ δέ μή, ἴστε ὡς ἡμῖν, ἂν μέν νικῶμεν ὑμᾶς ἀρετῆ, ἡ νίκη αἰσχύνην φέρει, ἡ δέ ἦττα, ἔάν ἡττώμεθα, εὐδαιμονίαν. Μάλιστα δ' ἂν νικώμεθα καὶ ὑμεῖς νικῶητε, εἰ παρασκευάσασθε τῇ τῶν προγόνων δόξῃ μή καταχρησόμενοι μηδ' ἀναλώσοντες αὐτήν, γνόντες ὅτι ἀνδρὶ οἰομένῳ τί εἶναι οὐκ ἔστιν αἰσχίον οὐδέν ἢ παρέχειν ἑαυτὸν τιμώμενον μή δι' ἑαυτὸν ἀλλὰ διὰ δόξαν προγόνων. Εἶναι μὲν γάρ τιμᾶς γονέων ἐκγόνοις καλὸς θησαυρὸς καὶ μεγαλοπρεπής· χρῆσθαι δέ καὶ χρημάτων καὶ τιμῶν θησαυρῶ, καὶ μή τοῖς ἐκγόνοις παραδιδόναι, αἰσχρὸν καὶ ἄνανδρον, ἀπορία ἰδίων αὐτοῦ κτημάτων τε καὶ εὐδοξιῶν. Καί ἔάν μὲν ταῦτα ἐπιτηδεύσητε, φίλοι παρά φίλους ἡμᾶς ἀφίξεσθε, ὅταν ὑμᾶς ἢ προσήκουσα μοῖρα κοιμίση· ἀμελήσαντας δέ ὑμᾶς καὶ κακισθέντας οὐδεὶς εὐμενῶς ὑποδέξεται.

Λεξιλόγιο

ἐπιστήμη: γνώση

ἐκγονοί: απόγονοι

Πλάτωνος Μενέξενος (247 a – c)

Κάθε επιστήμη (γνώση), αν χωρίζεται από τη δικαιοσύνη και την υπόλοιπη αρετή αποδεικνύεται πανουργία και όχι σοφία. Γι' αυτούς τους λόγους και στην αρχή και στο τέλος και πάντοτε να προσπαθείτε με κάθε τρόπο να δείξετε κάθε ζήλο πώς θα ξεπεράσετε στο μεγαλύτερο βαθμό στη δόξα και εμάς και τους πριν από εμάς. Διαφορετικά, να ξέρετε ότι αν σας νικάμε στην αρετή, η νίκη αυτή μας φέρνει ντροπή, ενώ, αν είμαστε νικημένοι, η ήττα μας χαρίζει ευτυχία. Και κυρίως είναι δυνατό να νικηθούμε και σεις να νικάτε, αν ετοιμαζόσαστε έτσι ώστε να μην κάνετε κατάχρηση της δόξας των προγόνων και να μην σπαταλήσετε αυτήν, έχοντας στο νου σας ότι για έναν άνθρωπο που πιστεύει ότι είναι κάτι, δεν υπάρχει καμιά ντροπή μεγαλύτερη από το να παρουσιάζει τον εαυτό του να τιμάται όχι εξαιτίας του εαυτού του αλλά από την δόξα των προγόνων.

Γιατί το να υπάρχουν οι τιμές των γονέων είναι ένας ωραίος και λαμπρός θησαυρός για τους απογόνους. Είναι ντροπή όμως και ατιμία να χρησιμοποιεί κάποιος τον θησαυρό και των χρημάτων και των τιμών και να μην τον αφήνει ως κληρονομιά στους απογόνους του, από έλλειψη δικών του αποκτημάτων και διακρίσεων.

Αν εφαρμόσετε αυτά, θα έρθετε φίλοι σε μας σαν σε φίλους, όταν η δική σας καθορισμένη μοίρα σας φέρει τον αιώνιο ύπνο· αντίθετα κανένας δεν θα σας δεχθεί φιλικά, αν δείξετε αδιαφορία και δειλία.

4. ΣΥΓΚΡΙΣΗ –ΠΑΡΑΘΕΤΙΚΑ

Ξενοφώντος Ἑλληνικά (Ε, 2, 14-15)

Ἡμεῖς δέ, ὧ ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, βουλόμεθα μὲν τοῖς πατρίοις νόμοις χρῆσθαι καὶ αὐτοπολίται εἶναι· εἰ μὲντοι μὴ βοηθήσει τις, ἀνάγκη καὶ ἡμῖν μετ' ἐκείνων γίγνεσθαι. Καίτοι νῦν γ' ἤδη αὐτοῖς εἰσὶν ὀπλίται μὲν οὐκ ἐλάττους ὀκτακοσίων, πελτασταὶ δὲ πολὺ πλείους ἢ τοσοῦτοι· ἵππεῖς γε μὲντοι, ἐὰν καὶ ἡμεῖς μετ' αὐτῶν γενώμεθα, ἔσονται πλείους ἢ χίλιοι· κατελίπομεν δὲ καὶ Ἀθηναίων καὶ Βοιωτῶν πρέσβεις ἤδη αὐτόθι. Ἠκούομεν δὲ ὡς καὶ αὐτοῖς Ὀλυνθίοις ἐψηφισμένον εἶη συμπέμπειν πρέσβεις εἰς ταύτας τὰς πόλεις περὶ συμμαχίας. Καίτοι εἰ τοσαύτη δύναμις προσγενήσεται τῇ τε Ἀθηναίων καὶ Θηβαίων ἰσχύι, ὁρᾶτε, ἔφη, ὅπως μὴ οὐκέτι εὐμεταχείριστα ἔσται ἐκεῖνα ὑμῖν. Ἐπεὶ δὲ καὶ Ποτείδαιαν ἔχουσιν ἐπὶ τῷ ἰσθμῷ τῆς Παλλήνης οὖσαν, νομίζετε καὶ τὰς ἐντὸς ταύτης πόλεις ὑπηκόους ἔσεσθαι αὐτῶν. Τεκμήριον δ' ἔτι ἔστω ὑμῖν καὶ τοῦτο ὅτι ἰσχυρῶς αὐταὶ αἱ πόλεις πεφόβηνται· μάλιστα γὰρ μισοῦσαι τοὺς Ὀλυνθίους, ὁμῶς οὐκ ἐτόλμησαν μεθ' ἡμῶν πρεσβείας πέμπειν διδαξούσας ταῦτα.

Λεξιλόγιο

αὐτοπολίται: αὐτόνομοι

προσγίγνομαι: προστίθεμαι

Σπαρτιάτες, εμεῖς θέλουμε να χρησιμοποιούμε τους πατροπαράδοτους νόμους και να είμαστε αὐτόνομοι. Εάν όμως δεν μας βοηθήσει κάποιος, θα γίνει αναγκαίό σε εμάς να προσχωρήσουμε σε εκείνους (στους αντιπάλους σας).

Και όμως βέβαια, ἤδη τώρα, υπάρχουν σ' αυτούς οπλίτες, ὄχι λιγότεροι ἀπὸ ὀκτακόσιοι και πελταστὲς πολὺ περισσότερο ἀπὸ τόσοι και οἱ ἵππεῖς βέβαια θα γίνουν περισσότεροι ἀπὸ χίλιοι, ἐὰν και εμεῖς προσχωρήσουμε σ' αυτούς. Σ' αὐτὸ το μέρος ἤδη ἀφήσαμε ἀπεσταλμένους και των Ἀθηναίων και των Βοιωτῶν. Και μαθαίνουμε ὅτι ἔχει αποφασιστεῖ με ψηφοφορία και ἀπὸ τους ἴδιους τους Ὀλυνθίους να στείλουν και αὐτοὶ πρεσβευτὲς σ' αὐτὲς τις πόλεις για συμμαχία. Ἀλλ' ὁμως, ἐὰν προστεθεῖ μια τόσο μεγάλη δύναμη στη δύναμη των Ἀθηναίων και των Θηβαίων, ἀς ἐξετάζετε –εἶπε- μήπως δεν θα εἶναι πλέον εὐκόλο ἐκεῖνα (τα πολιτικὰ πράγματα) να ρυθμίζονται ἀπὸ εσάς. Ἐπειδὴ λοιπὸν (οἱ Ὀλυνθιοὶ) κατέχουν και την Ποτεΐδαια, η οποία βρίσκεται πάνω στον ἰσθμὸ τῆς Παλλήνης, να νομίζετε ὅτι θα γίνουν ὑπηκοοὶ αὐτῶν και οἱ πόλεις ἐντὸς αὐτῆς. Ἀς εἶναι ὁμως ἀκόμη και αὐτὸ ἀπόδειξη σε σας ὅτι αὐτὲς οἱ πόλεις ἔχουν φοβηθεῖ υπερβολικὰ· γιατί παρ' ὅλο που μισοῦν ἐξαιρετικὰ τους Ὀλυνθίους, δεν τόλμησαν να στείλουν μαζί με εμάς ἀποστολὲς πρεσβευτῶν για να ἀποκαλύψουν αὐτά.

5. ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ

Λυσίου Δήμου καταλύσεως άπολογία (15-17)

Ἔτι τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, καί ἐκ τῶν ἄλλων τῶν ἐμοί πεπραγμένων ἄξιον σκέψασθαι. Ἐγώ γάρ τοιοῦτον ἐμαυτὸν ἐν ταῖς τῆς πόλεως συμφοραῖς παρέσχον, ὥστε, εἰ πάντες τὴν αὐτὴν γνώμην εἶχον ἐμοί, μηδένα ἂν ὑμῶν μηδεμιᾶ χρῆσθαι συμφορᾷ. Ὑπ' ἐμοῦ γάρ ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ οὔτε ἀπαχθεῖς οὔδεις φανήσεται, οὔτε τῶν ἐχθρῶν οὔδεις τετιμωρημένος, οὔτε τῶν φίλων εὖ πεπονθώς (καί τοῦτο μὲν οὐκ ἄξιον θαυμάζειν· εὖ μὲν γάρ ποιεῖν ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ χαλεπὸν ἦν, ἐξαμαρτάνειν δὲ τῷ βουλομένῳ ῥάδιον). Οὐ τοίνυν οὐδ' εἰς τὸν κατάλογον Ἀθηναίων καταλέξας οὐδένα φανήσομαι, οὐδέ δίαιταν καταδαιτησάμενος οὐδενός, οὐδέ πλουσιώτερος ἐκ τῶν ὑμετέρων γεγονώς συμφορῶν. Καίτοι εἰ τοῖς τῶν γεγενημένων κακῶν αἰτίοις ὀργίζεσθε, εἰκός καί τους μηδὲν ἡμαρτηκότας βελτίους ὑφ' ὑμῶν νομίζεσθαι. Καί μὲν δὴ, ὦ ἄνδρες δικασταί, μεγίστην ἠγοῦμαι περὶ ἐμαυτοῦ τῇ δημοκρατίᾳ πίστιν δεδωκέναι. Ὅστις γάρ τότε οὐδὲν ἐξήμαρτον οὕτω πολλῆς δεδομένης ἐξουσίας, ἢ που νῦν σφόδρα προθυμῆσομαι χρηστός εἶναι, εὖ εἰδώς ὅτι, ἐάν ἀδικῶ, παραχρήμα δώσω δίκην.

Αεξιλόγιο

χρῶμαι συμφορᾷ: παθαίνω συμφορᾷ, **κατάλογος**: ο κατάλογος προγραφῶν που συντάχθηκε ἀπὸ τους Τριάκοντα, **καταλέγω**: περιλαμβάνω, **δίαιταν καταδαιτῶμαι**: **τινος**: κατορθῶν να ἐπηρεάσω τους δικαστές σε βάρος ἄλλου και να μεροληπτήσουν για χάρη μου, **δίαιτα**: δαιτησία, **καταδαιτῶμαι**: ως δαιτητής ἐκφέρω δυσμενὴ κρίση για κάποιον, ἀντίθ. ἀποδαιτῶμαι, **ἢ που νῦν**: τώρα πράγματι

Ἀκόμη λοιπὸν, κύριοι δικαστές, ἀξίζει να ἐξετάσετε και τις ἄλλες πράξεις μου. Ἐγὼ δηλαδὴ παρουσίασα τον εαυτὸ μου τέτοιο μέσα στις συμφορές της πόλης, ὥστε, ἀν ὅλοι εἶχαν την ἴδια διάθεση με μένα, κανέναν ἀπὸ σας δε θα ἔπεφτε σε καμιὰ συμφορᾷ.

Κανέναν δηλαδὴ δεν θα ἀποδειχτεῖ κατά τη διάρκεια της ὀλιγαρχίας οὔτε ὅτι ὀδηγήθηκε στη φυλακὴ ἀπὸ ἐμένα, οὔτε κανεῖς ἀπὸ τους ἐχθρούς μου ὅτι ἔχει τιμωρηθεῖ, οὔτε ἀπὸ τους φίλους ὅτι ἔχει ευεργετηθεῖ (και γι' αὐτὸ βέβαια δεν πρέπει κανεῖς να ἀπορεῖ γιατί ἦταν πραγματικὰ δύσκολο να ευεργετηθεῖ κάποιος ἐκείνη την ἐποχὴ, ἐνῶ ἦταν εὐκόλο σε ὅποιον ἠθελε να κάνει ἀδικίες).

Δεν θα ἀποδειχθεῖ λοιπὸν οὔτε ὅτι ἔχω ἐγγράψει κανένα ἀπὸ τους Ἀθηναίους στον κατάλογο των προγραμμένων, οὔτε ὅτι κέρδισα κάποιον αὐθαίρετη δικαστικὴ ἀπόφαση ἐναντίον κάποιου, οὔτε ὅτι ἐγίνα πλουσιότερος ἀπὸ τις δικές σας συμφορές. Και ὁμως, ἀν ὀργίζεσθε ἐναντίον αὐτῶν, που εἶναι αἴτιοι για τις παλιές συμφορές, εἶναι φυσικὸ και αὐτοὶ που δεν ἔχουν διαπράξει κανένα ἀδικημα να θεωροῦνται ἀπὸ σας καλύτεροι. Και βέβαια, κύριοι δικαστές, νομίζω ὅτι ἔχω δώσει για τον εαυτὸ μου πολὺ μεγάλη ἀπόδειξη ἀφοσιώσεως στη δημοκρατία. Ἐγὼ δηλαδὴ που δεν ἔκανα τότε κανένα παράπτωμα, ἀν και μου εἶχε δοθεῖ τόσο μεγάλη ευκαιρία, βεβαίως τώρα θα δείξω μεγάλη προθυμία να εἶμαι καλὸς πολίτης, γνωρίζοντας καλά ὅτι, ἀν ἀδικήσω, θα τιμωρηθῶ ἀμέσως.

6. ΜΕΤΟΧΗ

Ξενοφώντος Ἑλληνικά (ΣΤ, 5, 45-47)

Ἐγὼ δέ, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πρόσθεν μὲν ἀκούων ἐζήλουν τήνδε τὴν πόλιν, ὅτι πάντας καὶ τοὺς ἀδικουμένους καὶ τοὺς φοβουμένους ἐνθάδε καταφεύγοντας ἐπικουρίας ἤκουον τυγχάνειν, νῦν δ' οὐκέτ' ἀκούω, ἀλλ' αὐτός ἤδη παρῶν ὄρῳ Λακεδαιμονίους τε τοὺς ὀνομαστοτάτους καὶ μετ' αὐτῶν τοὺς πιστοτάτους φίλους αὐτῶν πρὸς ὑμᾶς τε ἤκοντας καὶ δεομένους αὐτῶν ἐπικουρήσαι. Ὅρῳ δέ καὶ Θηβαίους, οἱ τότε οὐκ ἔπεισαν Λακεδαιμονίους ἐξανδραποδίσασθαι ὑμᾶς, νῦν δεομένους ὑμῶν περιδεῖν ἀπολομένους τοὺς σώσαντας ὑμᾶς. Τῶν μὲν οὖν ὑμετέρων προγόνων καλὸν λέγεται, ὅτε τοὺς Ἀργείων τελευτήσαντας ἐπὶ τῇ Καδμείᾳ οὐκ εἶσαν ἀτάφους γενέσθαι. Ὑμῖν δέ πολὺ κάλλιον ἂν γένοιτο, εἰ τοὺς ἔτι ζῶντας Λακεδαιμονίων μῆτε ὑβρισθῆναι μῆτε ἀπολέσθαι ἐάσαίτε. Καλοῦ γε μὴν κάκεινου ὄντος, ὅτε σχόντες τὴν Εὐρουσθέως ὑβριν διεσώσατε τοὺς Ἡρακλέους παῖδας, πῶς οὐ καὶ ἐκείνου τόδε κάλλιον, εἰ μὴ μόνον τοὺς ἀρχηγέτας, ἀλλὰ καὶ ἄλλην τὴν πόλιν περισώσαίτε; Πάντων δέ κάλλιστον, εἰ ψήφῳ ἀκινδύνῳ σωσάντων ὑμᾶς τότε τῶν Λακεδαιμονίων, νῦν ὑμεῖς σὺν ὀπλοῖς τε καὶ διὰ κινδύνων ἐπικουρήσετε αὐτοῖς.

Λεξιλόγιο

ἐξανδραποδίζομαι: υποδουλώω

περιορῶ ἀπολομένους: αφήνω να χαθούν

καλὸν λέγεται: επαινεῖται

ὑβρίζομαι: ατιμάζομαι

ὑβρις: αυθάδεια

ἔχω τὴν ὑβριν: συγκρατῶ την αυθάδεια

ἀρχηγέτης: γενάρχης

Αθηναῖοι, ἐγὼ στο παρελθὸν ἀκούγοντας θαύμαζα αὐτὴν ἐδῶ τὴν πόλιν, γιατί μάθαινα ὅτι εὐρίσκαν προστασία ὅλοι γενικά που ἀδικοῦνται καὶ φοβοῦνται, κατέφευγαν ἐδῶ. Τώρα πια ὅμως δὲν ἀκούω, ἀλλὰ ἀντίθετα με το να παρειαίρομαι ἤδη ὁ ἴδιος βλέπω καὶ ὅτι ἔχουν ἐρθεῖ σε σας καὶ ὅτι παρακαλοῦν πάλι ἐσᾶς να βοθηῆσετε αὐτοὺς καὶ οἱ πολὺ φημισμένοι Λακεδαιμόνιοι καὶ μαζί με αὐτοὺς οἱ πιο ἐμπιστοὶ φίλοι τους. Βλέπω ὅμως καὶ τοὺς Θηβαίους, οἱ οἱποῖοι τότε δὲν κατᾶφεραν να πείσουν τοὺς Λακεδαιμονίους να σας υποδουλώσουν, ὅτι τώρα παρακαλοῦν ἐσᾶς να ανεχθεῖτε να χαθούν ἐκεῖνοι που σας ἔσωσαν. Αναφέρεται λοιπὸν ως τιμημένη πρᾶξη των δικῶν σας προγόνων, ὅταν δηλαδὴ δὲν ἀφησαν να μείνουν ἀταφοὶ ὅσοι ἀπὸ τοὺς Ἀργεῖους ἔπεσαν στην Καδμεία: για σας ὅμως θα ἀπέβαινε πολὺ πιο τιμητικό, ἐάν δὲν ἐπιτρέψετε οὔτε να ατιμασθούν, οὔτε να καταστραφούν ἐκεῖνοι που βρίσκονται ἀκόμη στη ζωὴ ἀπὸ τοὺς Λακεδαιμονίους. Ἐνῶ βέβαια εἶναι καὶ ἐκεῖνο τιμητικό, ὅταν δηλαδὴ διασώσατε τα παιδιά του Ἡρακλή συγκρατήσαντες τὴν ἀλαζονεία του Εὐρουσθέα. Πῶς (δὲν θα εἶναι) αὐτὸ ἐδῶ πιο ἐντιμο καὶ ἀπὸ ἐκεῖνο, ἐάν δηλαδὴ θα περισώσατε ὄχι μόνο τοὺς γενάρχες, ἀλλὰ ἀντίθετα καὶ το σύνολο των πολιτῶν; Ἀπὸ ὅλα ὅμως το πιο ἐντιμο (θα εἶναι) ἐάν, ἐνῶ οἱ Λακεδαιμόνιοι ἔσωσαν τότε ἐσᾶς με ἀκίνδυνη ψήφο, ἐσεῖς τώρα θα βοηθηῆσετε αὐτοὺς καὶ με τα ὄπλα καὶ διατρέχοντας κινδύνους.

7. ΜΕΤΟΧΗ

Λυσίου Ἐπιτάφιος [τοῖς Κορινθίων βοηθοῖς] (4-5)

Ἀμαζόνες γάρ Ἄρεως μὲν τό παλαιόν ἦσαν θυγατέρες, οἰκοῦσι δέ παρά τον Θερμῶδοντα ποταμόν, μόναι μὲν ὠπλισμένοι σιδήρῳ τῶν περὶ αὐτάς, πρῶται δέ τῶν πάντων ἐφ' ἵππους ἀναβάσαι, οἷς ἀνελπίστως δι' ἀπειρίαν τῶν ἐναντίων ἦρουν μὲν τοὺς φεύγονας, ἀπέλειπον δέ τοὺς διώκοντας· ἐνομίζοντο δέ διὰ τὴν εὐψυχίαν μᾶλλον ἄνδρες ἢ διὰ τὴν φύσιν γυναῖκες· πλεόν γάρ ἐδόκουν τῶν ἀνδρῶν ταῖς ψυχᾶς διαφέρειν ἢ ταῖς ιδέαις ἐλλείπειν. Ἄρχουσαι δέ πολλῶν ἐθνῶν, καὶ ἔργῳ μὲν τοὺς περὶ αὐτάς καταδεδουλωμένοι, λόγῳ δέ περὶ τῆσδε τῆς χώρας ἀκούουσαι κλέος μέγα, πολλῆς δόξης καὶ μεγάλης ἐλπίδος χάριν παραλαβοῦσαι τά μαχιμώτατα τῶν ἐθνῶν ἐστράτευσαν ἐπὶ τῆνδε τὴν πόλιν. Τυχοῦσαι δ' ἀγαθῶν ἀνδρῶν ὁμοίας ἐκτήσαντο τὰς ψυχὰς τῇ φύσει, καὶ ἐναντίαν τὴν δόξαν τῆς προτέρας λαβοῦσαι μᾶλλον ἐκ τῶν κινδύνων ἢ ἐκ τῶν σωμάτων ἔδοξαν εἶναι γυναῖκες.

Λεξιλόγιο

ἀπολείπω· αφήνω πίσω

ταῖς ψυχᾶς διαφέρω· υπερτερώ σε γενναιότητα

ταῖς ιδέαις ἐλλείπω· υστερώ κατά τη σωματική διάπλαση

ὁμοίας ἐκτήσαντο τὰς ψυχὰς τῇ φύσει· ἡ γενναιότητά τους φάνηκε ὁμοία με τὴν γυναικεία φύση τους

ἐκ τῶν κινδύνων ἢ ἐκ τῶν σωμάτων ἔδοξαν εἶναι γυναῖκες· αποδείχτηκαν γυναῖκες ἀπὸ τις μάχης μᾶλλον παρά ἀπὸ τὰ σώματά τους

Τὴν παλαιὰ ἐποχὴ ζοῦσαν οἱ Ἀμαζόνες, οἱ κόρες τοῦ Ἄρη, κατοικῶντας κοντὰ στο Θερμῶδοντα ποταμὸ. Μόνες ἀπὸ αὐτές (τις φυλές) που κατοικοῦσαν τὶς γύρω χώρες ἦταν οπλισμένες με σιδερένια ὄπλα καὶ πρῶτες ἀπ' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ἀνέβηκαν σε ἄλογα, με τὰ ὁποῖα ἐπίαναν τοὺς φυγάδες ἀπροσδόκητα ἐξαιτίας τῆς ἀπειρίας τῶν ἀντιπάλων καὶ διέφευγαν ἀπὸ αὐτοῦς, που τὶς καταδίωκαν.

Θεωροῦνταν μᾶλλον ἄνδρες ἐξαιτίας τοῦ θάρρους ἀπὸ ὅ,τι γυναῖκες ἐξαιτίας τῆς φυσικῆς κατασκευῆς τῶν. Φαίνονταν ὅτι υπερέχουν ἀπὸ τοὺς ἄνδρες στὴ δύναμη τῆς ψυχῆς πιο πολὺ ἀπὸ ὅ,τι υστεροῦσαν στὰ ἐξωτερικὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ σώματος.

Κυβερνῶντας πολλὰ ἔθνη καὶ ἔχοντας ὑποτάξει πραγματικὰ τοὺς γείτονές τῶν ἀλλὰ καὶ πληροφοροῦμενες τὴ μεγάλη δόξα αὐτῆς τῆς χώρας, ἀφοῦ πῆραν μαζί τοὺς πιο ἀξιόμαχες φυλές, ἔκαναν ἐκστρατεία ἐναντίον αὐτῆς τῆς πόλης ἐξαιτίας τῆς πολλῆς δόξας καὶ τῆς μεγάλης ἐλπίδας (που εἶχαν).

Ἐπειδὴ συνάντησαν γενναίους ἄνδρες, ἐγίναν οἱ ψυχές τῶν ὁμοῖες με τὴ φύση τῶν καὶ ἀφοῦ βρῆκαν τὴ δόξα ἀντίθετη ἀπὸ τὴ προηγούμενη, φάνηκαν ὅτι εἶναι γυναῖκες μᾶλλον ἐξαιτίας τῶν κινδύνων, παρά ἐξαιτίας τῶν σωμάτων.

8. ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ

Ξενοφώντας Ἑλληνικά (Ε, 2, 1-2)

Τούτων δέ προκεχωρηκότων ὡς ἐβούλοντο, ἔδοξεν αὐτοῖς, ὅσοι ἐν τῷ πολέμῳ τῶν συμμάχων ἐπέκειντο, καὶ τοῖς πολεμίῳις εὐμενέστεροι ἦσαν ἢ τῇ Λακεδαιμόνι τούτους κολάσαι καὶ κατασκευάσαι, ὡς μή δύναιντο ἀπιστεῖν. Πρῶτον μὲν οὖν πέμψαντες πρὸς τοὺς Μαντινέας ἐκέλευσαν αὐτούς τὸ τεῖχος περιαιρεῖν, λέγοντες ὅτι οὐκ ἂν πιστεύσειαν ἄλλως αὐτοῖς μή σὺν τοῖς πολεμίῳις γενέσθαι. Αἰσθάνεσθαι γάρ ἔφασαν καὶ ὡς σῖτον ἐξέπεμπον τοῖς Ἀργείοις σφῶν αὐτοῖς πολεμούντων, καὶ ὡς ἔστι μὲν ὅτε οὐδέ συστρατεύοιεν ἐκεχειρίαν προφασιζόμενοι, ὁπότε δέ καὶ ἀκολουθοῖεν, ὡς κακῶς συστρατεύοιεν. Ἔτι δέ γινώσκειν ἔφασαν φθονοῦντας μὲν αὐτούς, εἰ τι σφίσι ἀγαθὸν γίνοιτο, ἐφηδομένους δέ εἰ τις συμφορά προσπίπτει ἐλέγοντο δέ καὶ αἰ σπονδαὶ ἐξεληλυθέναι τοῖς Μαντινεῦσι τούτῳ τῷ ἔτει αἰ μετὰ τὴν ἐν Μαντινεΐᾳ μάχην τριακονταετείς γενόμεναι. Ἐπεὶ δ' οὐκ ἠθελον καθαιρεῖν τὰ τεῖχη, φρουρὰν φαίνουσιν ἐπ' αὐτούς. Ἀγησίλαος μὲν οὖν ἐδεήθη τῆς πόλεως ἀφεῖναι ἑαυτὸν ταύτης τῆς στρατηγίας, λέγων ὅτι τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἢ τῶν Μαντινέων πόλις πολλὰ ὑπηρετήκοι ἐν τοῖς πρὸς Μεσσήνην πολέμοις.

Λεξιλόγιο

ἐπέκειντο: φέρονταν εχθρικά

κατασκευάζω: καθιστώ

τὸ τεῖχος περιαιρῶ: κατεδαφίζω τὸ τεῖχος

ἐκεχειρία: ἀνακωχή

ἐφήδομαι: ἐπιχαίρω γιὰ κάποιον κακὸ ἄλλου

Αφού αυτά ἐξελίχτηκαν, ὅπως ἠθελαν (οἱ Λακεδαιμόνιοι), ἀποφάσισαν αὐτοί, ὅσοι ἀπὸ τοὺς συμμάχους συμπεριφέρονταν εχθρικά στὴ διάρκεια τοῦ πολέμου καὶ ἦταν περισσότερο εὐμενεῖς στους εχθρούς παρά στὴ Σπάρτη, αὐτούς νὰ τιμωρήσουν καὶ νὰ τοὺς φέρουσιν σὲ τέτοια κατάσταση, ὥστε νὰ μὴν μποροῦν νὰ κάνουν ἀπιστίες. Στὴν ἀρχὴ λοιπόν, ἀφού ἔστειλαν πρεσβευτὲς στους Μαντινεῖς, διέταξαν αὐτούς νὰ γκρεμίσουν τὸ τεῖχος, λέγοντας ὅτι διαφορετικὰ δὲν θα τοὺς πίστευαν ὅτι δὲν θα ταχθοῦν με τὸ μέρος των εχθρῶν.

Διότι ἰσχυρίστηκαν ὅτι εἶχαν πληροφορίες ὅτι ἔστειλαν (αὐτοί) ἔξω τρόφιμα στους Ἀργεῖους, ἐνῶ οἱ ἴδιοι πολεμοῦσαν ἐναντίον τοὺς καὶ ὅτι μερικὲς φορές οὔτε καν συμμετεῖχαν στὴν ἐκστρατεία, ἐπειδὴ προφασίζονταν ἀνακωχή, ὅταν ὅμως τοὺς ἀκολουθοῦσαν (ὑποστήριξαν) ὅτι ἔκαναν τὴν κοινὴ ἐκστρατεία ἀπρόθυμα. Ἐλεγον ἀκόμη ὅτι γνωρίζουν ὅτι (τοὺς) φθονοῦν αὐτοί, ἐάν τοὺς συνέβαινε κάτι καλὸ, ὅμως ὅτι χαίρονται ἐάν ἐβρίσκε (αὐτούς) κάποια συμφορά. Λεγόταν ὅμως ὅτι εἶχαν λήξει καὶ οἱ συνθήκες γιὰ τοὺς Μαντινεῖς αὐτὴ τὴ χρονιά, οἱ ὁποῖες εἶχαν συναφθεῖ γιὰ τριάντα χρόνια μετὰ τὴ μάχης τῆς Μαντινεΐας. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἠθελαν νὰ κατεδαφίσουν τὰ τεῖχη, (οἱ Λακεδαιμόνιοι) κήρυξαν πόλεμο ἐναντίον τοὺς. Ὁ Ἀγησίλαος ὅμως παρακάλεσε τὴν πόλιν νὰ ἀπαλλάξει τὸν ἴδιο ἀπὸ αὐτὴν τὴν στρατηγία, λέγοντας ὅτι ἡ πόλις των Μαντινέων εἶχε προσφέρει στὸν πατέρα του πολλὰς υπηρεσίες στὴ διάρκεια των πολέμων ἐναντίον τῆς Μεσσήνης.

9. ΑΠΡΟΣΩΠΗ ΣΥΝΤΑΞΗ

Λυσίου *Περί τῆς Πολιτείας (9-11)*

Εἶχομεν δέ, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καί ἡμεῖς ταύτην τήν γνώμην, ὅτε τῶν Ἑλλήνων ἤρχομεν, καί ἐδοκοῦμεν καλῶς βουλευέσθαι περιορῶντες μέν τήν χώραν τεμονομένην, οὐ νομίζοντες δέ χρῆναι περί αὐτῆς διαμάχεσθαι· ἄξιον γάρ ἦν ὀλίγων ἀμελοῦντας πολλῶν ἀγαθῶν φείσασθαι. Νῦν δέ, ἐπεὶ ἐκείνων μέν ἀπάντων μάχη ἐστερήμεθα, ἡ δέ πατρίς ἡμῖν λέλειπται, ἴσμεν ὅτι ὁ κίνδυνος οὗτος μόνος ἔχει τὰς ἐλπίδας τῆς σωτηρίας. Ἀλλά γάρ χρή ἀναμνησθέντας ὅτι ἤδη καί ἑτέροις ἀδικουμένοις βοηθήσαντες ἐν τῇ ἀλλοτρίᾳ πολλά τρόπαια τῶν πολεμίων ἐστήσαμεν, ἄνδρας ἀγαθοῦς περί τῆς πατρίδος καί ἡμῶν αὐτῶν γίνεσθαι, πιστεύοντας μέν τοῖς θεοῖς ἐλπίζοντας δέ ἔτι τό δίκαιον μετά τῶν ἀδικουμένων ἔσεσθαι. Δεινόν γάρ ἂν εἴη, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ, ὅτε μέν ἐφεύγομεν, ἐμαχόμεθα Λακεδαιμονίοις ἵνα κατέλθωμεν, κατελθόντες δέ φευξόμεθα ἵνα μή μαχώμεθα. Οὐκ οὖν αἰσχρόν εἰ εἰς τοῦτο κακίας ἤξομεν, ὥστε οἱ μέν πρόγονοι καί ὑπέρ τῆς τῶν ἄλλων ἐλευθερίας διεκινδύνεον, ὑμεῖς δέ οὐδέ ὑπέρ τῆς ὑμετέρας αὐτῶν τολμᾶτε πολεμεῖν;

Λεξιλόγιο

τέμνομαι: ληλατώ

φείδομαι: φροντίζω, σώζω

ὅτε ἐφεύγομεν: ὅταν ἤμαστε ἐξόριστοι

κατέρχομαι: επαναπατρίζομαι

Εἶχαμε, Ἀθηναῖοι, καὶ εμεῖς αὐτὴ τὴν γνώμη, ὅταν ἤμαστε ἠγεμόνες τῶν Ἑλλήνων, καὶ πιστεύαμε ὅτι σκεπτόμαστε σωστά, ἀφήνοντας τὴν χώρα μας νὰ ληλατεῖται ἀπὸ τὴν μίαν καὶ πιστεύοντας ἀπὸ τὴν ἄλλη ὅτι δὲν εἶναι υποχρέωσή μας νὰ ἀγωνιστοῦμε γι' αὐτὴ· γιὰτὶ ἀξίζε, ἐγκαταλείποντας λίγα, νὰ σώσουμε πολλὰ ἀγαθὰ. Τώρα ὅμως ἐπειδὴ χάσαμε σὲ μάχη ὅλα ἐκεῖνα καὶ ἔχει ἀπομείνει σὲ μας ἡ πατρίδα, γνωρίζουμε ὅτι αὐτὸς ὁ κίνδυνος μόνον δίνει τὶς ἐλπίδες σωτηρίας. Ἀλλὰ πρέπει βέβαια, ἀφοῦ θυμηθούμε ὅτι, ἀφοῦ ἤδη σὲ παρελθόν βοηθήσαμε καὶ ἄλλους ποὺ ἀδικοῦνταν, στήσαμε σὲ τὴν ξένη χώρα πολλὰ τρόπαια νίκης κατὰ τῶν ἐχθρῶν, νὰ γίνουμε γενναῖοι ἄνδρες γιὰ τὴν πατρίδα μας καὶ γιὰ μας τοὺς ἰδίους, ἔχοντας ἀπὸ τὴν μίαν πεποίθηση σὲ τοὺς θεοὺς καὶ ἐλπίζοντας ἀπὸ τὴν ἄλλη ὅτι ἡ δικαιοσύνη θὰ εἶναι μὲ αὐτοὺς ποὺ ἀδικοῦνται ἀκόμη. Γιὰτὶ, θὰ ἦταν φοβερό, Ἀθηναῖοι, ἀν ἀπὸ τὴν μίαν πολεμοῦσαμε ἐναντίον τῶν Λακεδαιμονίων, γιὰ νὰ γυρίσουμε σὲ τὴν πατρίδα μας, ὅταν ἤμαστε ἐξόριστοι, καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη, ἀν τώρα, ποὺ γυρίσαμε σὲ τὴν πατρίδα, θὰ τραποῦμε σὲ φυγὴ, γιὰ νὰ μὴ δώσουμε μάχη. Δὲν εἶναι λοιπὸν ντροπὴ, ἀν θὰ φτάσουμε σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο δειλίας, ὥστε, ἐνῶ οἱ πρόγονοί μας κινδύνευαν ἀκόμη καὶ γιὰ τὴν ἐλευθερία τῶν ἄλλων, ἐσεῖς οὐτε καὶ γιὰ τὴν δικὴ σας ἐλευθερία τολμᾶτε νὰ πολεμᾶτε;

10. ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Θουκυδίδου *Ίστορία* (A, 58)

Ποτειδεᾶται δέ πέμπαντες μέν καί παρ' Ἀθηναίους πρέσβεις, εἰ πως πείσειαν μὴ σφῶν πέρι νεωτερίζειν μηδέν, ἐλθόντες δέ καί ἐς τήν Λακεδαίμονα μετὰ Κορινθίων, ἔπρασσον ὅπως ἐτοιμάσαιντο τιμωρίαν, ἦν δέη, ἐπειδὴ ἔκ τε Ἀθηνῶν ἔκ πολλοῦ πράσσοντες οὐδέν ἠῦροντο ἐπιτήδειον, ἀλλ' αἱ νῆες αἱ ἐπὶ Μακεδονίαν καὶ ἐπὶ σφᾶς ὁμοίως ἔπλεον, καὶ τὰ τέλη τῶν Λακεδαιμονίων ὑπέσχετο αὐτοῖς, ἦν ἐπὶ Ποτείδαιαν ἴωσιν Ἀθηναῖοι, ἐς τήν Ἀττικὴν ἐσβαλεῖν, τότε δὴ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ἀφίστανται μετὰ Χαλκιδέων καὶ Βοττιαίων κοινῇ ξυνομόσαντες. Καὶ Περδίκκας πείθει Χαλκιδέας τὰς ἐπὶ θαλάσση πόλεις ἐκλιπόντας καὶ καταβαλόντας ἀνοικίσασθαι ἐς Ὀλυμπον μίαν τε πόλιν ταύτην ἰσχυράν ποιήσασθαι· τοῖς τ' ἐκλιποῦσι τούτοις τῆς ἑαυτοῦ γῆς τῆς Μυγδονίας περὶ τὴν Βόλβην λίμνην ἔδωκε νέμεσθαι, ἕως ἂν ὁ πρὸς Ἀθηναίους πόλεμος ᾗ. Καὶ οἱ μὲν ἀνωκίζοντό τε καθαιροῦντες τὰς πόλεις καὶ ἐς πόλεμον παρεσκευάζοντο.

Λεξιλόγιο

νεωτερίζω **περὶ τίνος**: ἀλλάζω τακτικὴ ἐναντίον κάποιου, ἐπαναστατῶ ἐναντίον κάποιου, **ἐτοιμάζομαι τιμωρίαν**: ἐξασφαλίζω βοήθεια, **ἐκ πολλοῦ πράσσοντες**: ὕστερα ἀπὸ πολλῆς διαπραγματεύσεως, **οὐδέν εὐρίσκομαι ἐπιτήδειον**: δὲν πετυχαίνω τίποτε εὐνοϊκό, **τὰ τέλη**: οἱ ἄρχοντες, **ἀφίσταμαι**: ἀποστατῶ, **κοινῇ ξυνομόσαντες**: ἀφού συμφώνησαν μαζί και ορκίστηκαν, **καταβάλλω**: κατεδαφίζω, **ἀνοικίζομαι**: (ἀνά + οἰκίζω) μετοικῶ στα μεσόγεια, **τοῖς τ' ἐκλιποῦσι τούτοις**: και στους μετανάστες αυτούς

Οἱ Ποτειδαῖατες, ἀφού ἔστειλαν πρέσβεις και στους Αθηναίους μήπως (τους) πείσουν να μην κάνουν καμία εχθρική ἐνέργεια ἐναντίον τους, ἀφού ἦρθαν και στη Λακεδαιμονία μαζί με τους Κορινθίους (ενεργούσαν) να βρουν βοήθεια για τον εαυτό τους, αν χρειαστεί και ενεργώντας ἀπὸ πολὺν καιρό δὲν κέρδισαν τίποτε το φιλικό ἀπὸ την Αθήνα. Αντίθετα, τα πλοία, που κατευθύνονταν ἐναντίον της Μακεδονίας, ἔπλεαν ἐξίσου και ἐναντίον τους και οἱ ἄρχοντες των Λακεδαιμονίων τους υποσχέθηκαν ὅτι θα εἰσβάλλουν στην Αττικὴ, αν οἱ Αθηναῖοι βαδίσουν ἐναντίον της Ποτείδαιας. Τότε λοιπόν σ' αὐτὴν τὴν περίσταση, ἀποστατοῦν μαζί με τους Χαλκιδεῖς και τους Βοττιαίους, ἀφού ἔδωσαν κοινὸ ὄρκο.

Και ο Περδίκκας πείθει τους Χαλκιδεῖς, ἀφού εγκαταλείψουν τις πόλεις τους (κοντά) στη θάλασσα και τις κατεδαφίσουν, να μετοικήσουν στην Ὀλυμπο και να τὴν κάνουν μοναδικὴ και ἰσχυρὴ πόλη·

σ' αὐτοῦς που εγκατέλειψαν (τις πόλεις τους) ἔδωσε το δικαίωμα να ἐκμεταλλεύονται (περιοχές) κοντά τὴν λίμνη Βόλβη της δικῆς του χώρας, της Μυγδονίας, ὅσο διαρκεῖ ὁ πόλεμος ἐναντίον των Αθηναίων. Και αὐτοὶ μετανάστευαν γκρεμίζοντας τις πόλεις τους και ἐτοιμάζονταν για πόλεμο.

11. ΥΠΟΘΕΤΙΚΟΙ ΛΟΓΟΙ

Δημοσθένους Κατά Ανδροτίωνος (45-46)

Ἔστι τοίνυν ὑμῖν νυνί σκεπτέον, εἰ τοσούτου τιμᾶσθε τήν πολιτείαν καί τούς κειμένους νόμους καί τό εὐορκεῖν· εἰ γάρ ἀποψηφιεῖσθε τούτου φανερώς οὕτως παρά τούς νόμους εἰρηκότος, δόξετε πᾶσιν τά χρήματα ταῦτ' ἀντί τῶν νόμων καί τῆς εὐορκίας ἠρῆσθαι. Ἄ οὐδ' ἂν εἰ παρ' ἑαυτοῦ δοίη τις ὑμῖν λαβεῖν ἄξιον, μή τί γ' ἐφ' ᾧ ἑτέρους εἰσπράττειν. Ὡσθ' ὅταν ταῦτα λέγη, μέμνησθε τῶν ὄρκων καί τήν γραφήν ἐνθυμεῖσθε, ὅτι νῦν οὐ περί πράξεως εἰσφορῶν ἔστιν, ἀλλ' εἰ δεῖ κυρίου εἶναι τούς νόμους. Καί περί τούτων μὲν, ὃν τρόπον ὑμᾶς ἀπαγαγών ἀπό τοῦ νόμου παρακρούεσθαι ζητήσῃ, καί ἄ πρός ταῦθ' ὑμᾶς μνημονεύοντας μή ἐπιτρέπειν προσήκει. Πολλά λέγειν ἔχων ἔτι, καί ταῦθ' ἱκάν' εἶναι νομίζω, ἔασω.

Λεξιλόγιο

τοσούτου τιμᾶμαι: τόσο εκτιμῶ, εδῶ: τόσο λίγο εκτιμῶ, **τό εὐορκεῖν**, ἡ **εὐορκία**: ἡ τήρηση του ὄρκου, **ἀποψηφίζομαι τινος**: αθῶνῶ κάποιον, **χρήματα**: εἰσπράξεις ἀπό φόρους (που δεν θα πραγματοποιηθοῦν, ἀν καταδικαστεῖ ὁ Ἀνδροτίωνος) **οὐδ' ἂν εἰ παρ' ἑαυτοῦ δοίη τις ὑμῖν**: οὔτε ἀν σας τα ἔδινε κανεῖς ἀπό τὴν ἀτομικὴ του περιουσία, **μή τί γ' ἐφ' ᾧ ἑτέρους εἰσπράττειν**: πολὺ περισσότερο στὴν περίπτωση που τα εἰσπράττει ἀπὸ ἄλλους, **γραφή**: (δικανικὸς ὄρκος) γραπτὴ καταγγελία για δημόσιο ἀδίκημα (**δίκη**: ιδιωτικὴ καταγγελία), **πράξις εἰσφορῶν**: εἰσπραξὴ εἰσφορῶν, **ἀπάγω ἀπὸ τοῦ νόμου**: ἀπομακρύνω ἀπὸ τὸ νόμο, **παρακρούομαι**: εξαπατῶ, **πρὸς ταῦθ'**: ἐκτός ἀπὸ αὐτά, ἀκόμη, **μνημονεύω**: ἔχω ὑπόψη μου, **ἱκάν' (ἱκανά)**: ἀρκετά

30

Πρέπει λοιπὸν τώρα εσεῖς να ἐξετάσετε ἀν ἐκτιμάτε τόσο λίγο τὸ κράτος καὶ τούς κειμένους Νόμους καὶ τὴν τήρηση του ὄρκου σας, γιατί, ἀν τὸν αθῶσετε αὐτόν, ἐνῶ τόσο φανερά ἔχει μιλήσει ἀντίθετα στους Νόμους, θα δώσετε τὴν ἐντύπωση σε ὅλους ὅτι ἔχετε προτιμήσει τα χρήματα αὐτά ἀπὸ τούς Νόμους καὶ τὴν τήρηση τῶν ὄρκων.

Αὐτά οὔτε καὶ ἀν τα ἔδινε κάποιος σε σας ἀπὸ τὸν ἑαυτό του δεν θα ἦταν σωστό να τα πάρετε, πολὺ περισσότερο βέβαια να μὴν τα ἐπιδιώξετε, ἐφόσον πρόκειται να τα εἰσπράξετε ἀπὸ ἄλλους.

Γι' αὐτὸ λοιπὸν, ὅταν θα λέει αὐτά, να θυμάστε τούς ὄρκους καὶ να σκέφτεστε τὴν κατηγορία, γιατί τώρα τὸ ζήτημα δεν εἶναι για τὴν εἰσπραξὴ τῶν φόρων, ἀλλὰ ἀν πρέπει οἱ Νόμοι να εἶναι ἐγκυροί.

Καὶ γι' αὐτά βέβαια, δηλαδὴ με ποιο τρόπο οδηγώντας σας μακριά ἀπὸ τὸ Νόμο θα ἐπιδιώξει να σας εξαπατήσει καὶ ποιες σκέψεις φέροντας στο νου σας εσεῖς σχετικά με αὐτά πρέπει να μὴν (του) ἐπιτρέψετε (τίποτε). Ἐνῶ μπορῶ να ομιλῶ ἀκόμη, ἐπειδὴ νομίζω ὅτι καὶ αὐτά εἶναι ἀρκετά, θα (τα) παραλείψω.

12. ΥΠΟΘΕΤΙΚΟΙ ΛΟΓΟΙ

Ξενοφώντος Ἑλληνικά (ΣΤ, 5, 38-40)

Ὅτι μὲν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ ἐκποδῶν γένοιτο Λακεδαιμόνιοι, ἐπὶ πρῶτους ἂν ὑμᾶς στρατεύσαιεν οἱ Θηβαῖοι, πᾶσιν οἴμαι τοῦτο δῆλον εἶναι· τῶν γὰρ ἄλλων μόνους ἂν ὑμᾶς οἶονται ἐμποδῶν γενέσθαι τοῦ ἄρξαι αὐτούς τῶν Ἑλλήνων. Εἰ δ' οὕτως ἔχει, ἐγὼ μὲν οὐδὲν μᾶλλον Λακεδαιμονίους ἂν ὑμᾶς ἠγοῦμαι στρατεύσαντας βοηθῆσαι ἢ και ὑμῖν αὐτοῖς. Τό γάρ δυσμενεῖς ὄντας ὑμῖν Θηβαίους καὶ ὁμόρους οἰκοῦντας ἠγεμόνας γενέσθαι τῶν Ἑλλήνων πολὺ οἴμαι χαλεπώτερον ἂν ὑμῖν φανῆναι ἢ ὅποτε πόρρω τους ἀντιπάλους εἶχετε. Συμφορώτερόν γε μέντοι ἂν ὑμῖν αὐτοῖς βοηθήσαιτε ἐν ᾧ ἔτι εἰσὶν οἱ συμμαχοῖεν ἂν ἢ εἰ ἀπολομένων αὐτῶν μόνοι ἀναγκάζοισθε διαμάχεσθαι πρὸς τοὺς Θηβαίους. Εἰ δέ τινες φοβοῦνται μὴ ἔάν νῦν ἀναφύγωσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι, ἔτι ποτέ πράγματα παρέχωσιν ὑμῖν, ἐνθυμήθητε ὅτι οὐχ οὐδ' ἂν εὖ ἄλλ' οὐδ' ἂν κακῶς τις ποιῆ φοβεῖσθαι δεῖ μὴ ποτε μέγα δυνασθῶσιν. Ἐνθυμεῖσθαι δέ καὶ τάδε χρή, ὅτι κτᾶσθαι μὲν τι ἀγαθόν καὶ ἰδιώταις καὶ πόλεσι προσήκει, ὅταν ἐρρωμενέστατοι ᾖσιν, ἵνα ἔχωσιν, ἔάν ποτ' ἀδύνατοι γένωνται, ἐπικουρίαν τῶν προπεπονημένων.

Λεξιλόγιο

ἐκποδῶν γίνονται Λ. (ἐκ + ποδῶν) βγαίνουν ἀπὸ τῆς μέσης οἱ Λ., **ἐμποδῶν γίνονται** (ἐν + ποσίν) γίνονται ἐμπόδιο, **ὁμορος** (ὁμοῦ + ὄρος = σύνορο) γείτονας, **πόρρω** μακριά, **ἀπολομένων αὐτῶν** δηλ. τῶν Λακεδαιμονίων, **ἀναφεύγω** ξεφεύγω, σώζομαι, **πράγματα παρέχω** ἐνοχλῶ, **εὖ ποιῶ** ευεργετῶ, **κακῶς ποιῶ** βλάπτω, **μέγα**

δύναμι (δυνασθῶσιν καὶ δυναθῶσιν) γίνονται ἰσχυρός, **ἐρρωμενέστατος** ἰσχυρότατος (ρῶννυμι), **τά προπεπονημένα** τὰ ἀποκτημένα πράγματα ἀπὸ προγενέστερους κόπους

Ξενοφώντος Ἑλληνικά (ΣΤ, 5, 38 – 40)

Το ὅτι βέβαια, ἄντρες Ἀθηναῖοι, οἱ Θηβαῖοι θα βᾶδιζαν πρῶτα ἐναντίον σας, ἀν παραμερίζονταν οἱ Λακεδαιμόνιοι, νομίζω ὅτι αὐτὸ εἶναι σε ὅλους φανερό· γιὰ τὸ νομίζουν ὅτι εἰσὶ μόνοι ἀπὸ τοὺς ὑπόλοιπους μπορεῖτε νὰ ἀποτελέσετε ἐμπόδιο νὰ γίνον αὐτοὶ ἀρχηγοὶ τῶν Ἑλλήνων. Ἀν ὅμως ἐτοὶ ἔχουν αὐτὰ, ἐγὼ τοὺλάχιστον πιστεύω ὅτι, ἀν κάνετε σεις ἐκστρατεία, δὲν θα βοηθοῦσατε καθόλου περισσότερο τοὺς Λακεδαιμονίους ἀπὸ ὅ,τι τὸν ἴδιο σας τὸν εαυτὸ. Διότι τὸ νὰ γίνον οἱ Θηβαῖοι κυρίαρχοι τῶν Ἑλλήνων, που εἶναι ἐχθροὶ σας καὶ κατοικοῦν κοντὰ σας, νομίζω ὅτι μπορεῖ νὰ φανεῖ σε σας πολὺ πιο δύσκολο ἀπὸ ὅ,τι ἀν εἶχατε μακριὰ σας τοὺς ἀντιπάλους σας. Μὲ τρόπο πολὺ πιο συμφέροντα βέβαια θα μπορούσατε νὰ βοηθήσατε τὸν εαυτὸ σας τώρα, που υπάρχουν ἀκόμη αὐτοὶ, που θα μπορούσαν νὰ συμμαχήσουν, παρὰ ἀν ἀναγκαζόσαστε μόνοι σας νὰ δώσατε μάχη ἐναντίον τῶν Θηβαίων, ὅταν θα ἔχουν χαθεῖ αὐτοὶ. Καὶ ἀν μερικοὶ φοβοῦνται μήπως, ἀν ξεφύγουν τώρα οἱ Λακεδαιμόνιοι, σας δημιουργήσουν ἀκόμη κάποτε στο μέλλον προβλήματα, σκεφτεῖτε ὅτι δὲν πρέπει νὰ φοβάται κανεὶς, ὅσους ευεργετεῖ, ἀλλὰ ὅσους βλάπτει, μήπως κάποτε ἀποκτήσουν μεγάλη δύναμη. Καὶ πρέπει νὰ ἔχετε στο νου σας καὶ τὰ ἐξῆς, ὅτι δηλαδὴ ἀρμόζει καὶ στα άτομα, καὶ στις πόλεις, που ἀποκτοῦν κάτι καλὸ, ὅταν εἶναι πολὺ δυνατοὶ, γιὰ νὰ ἔχουν ἓνα τρόπο νὰ φυλάσσουν, ὅσα ἀποκτήθηκαν μὲ παλαιότερους κόπους, ἀν κάποτε γίνον ἀδύνατοι.

13. ΠΛΑΓΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

Ξενοφώντος Ἑλληνικά (B, 2, 16-19)

Τοιούτων δέ ὄντων Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι εἰ βούλονται αὐτόν πέμψαι παρά Λύσανδρον, εἰδῶς ἤξει Λακεδαιμονίους πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστεως ἕνεκα. Πεμφθεὶς δέ διέτριβε παρά Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, ἐπιτηρῶν ὅποτε Ἀθηναῖοι ἔμελλον διὰ τὸ ἐπιλελοιπέναι τὸν σῆτον ἅπαντα ὅ,τι τις λέγοι ὁμολογήσειν. Ἐπεὶ δέ ἦκε τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτόν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχοι, εἶτα κελεύει εἰς Λακεδαίμονα ἰέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὧν ἐρωτῶτο ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους. Μετὰ ταῦτα ἠρέθη πρεσβευτὴς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτωρ δέκατος αὐτός. Λύσανδρος δέ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δέ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελασίᾳ, ἐρωτῶμενοι δέ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν εἶπον ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἄντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δέ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

Ἐνὼ τα πρᾶγματα ὁμως βρίσκονταν σε τέτοια κατάσταση, ὁ Θηραμένης εἶπε στην Ἐκκλησία του Δήμου ὅτι, εἰάν θέλουν νὰ στείλουν αὐτὸν στο Λύσανδρο, θὰ επιστρέψει γνωρίζοντας καλὰ γιὰ τοὺς Λακεδαιμονίους σε ποιο ἀπὸ τὰ δύο ἐπιμένουν (οἱ Λακεδαιμόνιοι) σχετικά με τὴν κατεδάφιση τῶν τειχῶν, ἐπειδὴ ἐπιθυμοῦν νὰ υποδουλώσουν τὴν πόλιν ἢ (ἐπιμένουν) γιὰ λόγους ασφαλείας. Ἀφοῦ στάληκε ὁμως, χρονοτριβοῦσε κοντὰ στο Λύσανδρο τρεῖς μῆνες καὶ περισσότερο, περιμένοντας πότε οἱ Ἀθηναῖοι, ἐξαιτίας τοῦ ὅτι υπήρχε μεγάλη ἔλλειψη τροφίμων, ἐπρόκειτο νὰ δεχθοῦν ὅλα, γενικά ὁποιαδήποτε, δηλαδή, πρόταση (τοὺς) ἔκανε κάποιος.

Καὶ ὅταν τὸν τέταρτο μῆνα γύρισε, ἀνακοίνωσε ὁ Θηραμένης στην Ἐκκλησία του Δήμου ὅτι ὁ Λύσανδρος μέχρι τότε κρατοῦσε αὐτόν, στη συνέχεια προτρέπει (αὐτόν) νὰ πάει στην Σπάρτη, διότι (υποστήριξε ὁ Λύσανδρος) ὅτι δεν εἶναι ἀρμόδιος γιὰ τις ἐρωτήσεις που δεχόταν ἀπὸ αὐτόν, ἀλλὰ ἀντίθετα (υποστήριξε) ὅτι οἱ Ἐφοροὶ (εἶναι ἀρμόδιοι). Μετὰ ἀπὸ αὐτὰ ἐκλέχτηκαν αὐτός καὶ ἄλλοι ἐννέα πρεσβευτὲς γιὰ τὴ Σπάρτη με ἀπόλυτη ἐξουσία. Ὁ Λύσανδρος ὁμως ἔστειλε στους Ἐφόρους μαζί με ἄλλους Σπαρτιάτες τὸν Ἀριστοτέλη, ὁ ὁποῖος ἦταν Ἀθηναῖος ἐξόριστος, γιὰ νὰ ἀναγγεῖλει ὅτι ἀποκρίθηκε στο Θηραμένη ὅτι ἐκεῖνοι ἔχουν τὴν ἐξουσία γιὰ εἰρήνη καὶ πόλεμο. Καὶ ὅταν ἔφτασαν στη Σελασία ὁ Θηραμένης καὶ οἱ ἄλλοι πρεσβευτὲς, ὅταν τοὺς ρωτοῦσαν με ποίους ὅρους εἶχαν ἔλθει, ἀπάντησαν ὅτι εἶχαν ἔλθει με ἀπόλυτη ἐξουσία σχετικά με τὴν εἰρήνη. Μετὰ ἀπὸ αὐτὰ οἱ Ἐφοροὶ διέταξαν νὰ καλέσουν αὐτούς (στη Σπάρτη). Καὶ ἀφοῦ ἔφτασαν ἐκεῖ συγκάλεσαν (οἱ Ἐφοροὶ) Συνέλευση, στην ὁποία κυρίως οἱ Κορίνθιοι καὶ οἱ Θηβαῖοι, καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἀπὸ τοὺς Ἑλληνες πρόβαλαν ἀντιρρήσεις, λέγοντας νὰ μὴ συνθηκολογήσουν με τοὺς Ἀθηναίους, ἀλλὰ ἀντίθετα νὰ καθυποτάξουν αὐτούς.

14. ΠΛΑΓΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

Ξενοφώντας Έλληνικά (ΣΤ, 2, 8-11)

Ἐπολιόρκει μὲν δὴ οὕτω τὴν πόλιν. Ἐπεὶ δὲ οἱ Κερκυραῖοι ἐκ μὲν τῆς γῆς οὐδὲν ἐλάμβανον διὰ τὸ κρατεῖσθαι κατὰ γῆν, κατὰ θάλατταν δὲ οὐδὲν εἰσήγετο αὐτοῖς διὰ τὸ ναυκρατεῖσθαι· ἐν πολλῇ ἀπορία ἦσαν καὶ πέμποντες πρὸς τοὺς Ἀθηναίους βοηθεῖν τε ἐδέοντο καὶ ἐδίδασκον ὡς μέγα μὲν ἀγαθὸν ἀποβάλοιεν ἂν, εἰ Κερκύρας στερηθεῖεν, τοῖς δὲ πολεμίοις μεγάλην ἂν ἰσχύν προσβάλοιεν· ἐξ οὐδεμιᾶς γὰρ πόλεως πλήν γε Ἀθηνῶν οὔτε ναῦς οὔτε χρήματα πλείω ἂν γενέσθαι. Ἦτι δὲ κεῖσθαι τὴν Κέρκυραν ἐν καλῷ μὲν τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου καὶ τῶν πόλεων αἰ ἐπί τοῦτον καθήκουσιν, ἐν καλῷ δὲ τοῦ τὴν Λακωνικὴν χώραν βλάπτειν, ἐν καλλίστῳ δὲ τῆς τε ἀντιπέρας Ἠπείρου καὶ τοῦ εἰς Πελοπόννησον, ἀπὸ Σικελίας παράπλου. Ἀκούσαντες δὲ ταῦτα οἱ Ἀθηναῖοι ἐνόμισαν ἰσχυρῶς ἐπιμελητέον εἶναι, καὶ στρατηγὸν πέμπουσι Κτησικλέα εἰς ἑξακόσιους ἔχοντα πελταστάς, Ἀλκέτου δὲ ἐδεήθησαν συνδιαβιβάσαι τούτους. Καὶ οὗτοι μὲν νυκτὸς διακομισθέντες πρὸς τῆς χώρας εἰσῆλθον εἰς τὴν πόλιν. Ἐψηφίσαντο δὲ καὶ ἐξήκοντα ναῦς πληροῦν, Τιμόθεον δ' αὐτῶν στρατηγὸν ἐχειροτόνησαν.

Λεξιλόγιο κρατοῦμαι· κατέχω, ἀντιπέρας· ἀπέναντι

Ξενοφώντας Έλληνικά (ΣΤ, 2, 8 – 11)

[Ο Μνάσιππος] πολιορκούσε μ' αὐτὸν τὸν τρόπο τὴν πόλιν. Οἱ Κερκυραῖοι ὁμῶς βρίσκονταν σε πολὺ δύσκολη θέση, ἐπειδὴ δὲν ἐπαίρναν τίποτε ἀπὸ τὴν ξηρά, ἐξαιτίας τοῦ ὅτι κατέχονταν ἀπὸ τὴ στεριά καὶ δὲν εἰσαγόταν τίποτε σ' αὐτοὺς ἀπὸ τὴ θάλασσα, ἐξαιτίας τῆς κυριαρχίας τοῦ εχθροῦ. Στέλνοντας πρέσβεις στους Ἀθηναίους παρακαλοῦσαν νὰ τους βοηθήσουν καὶ υποστήριζαν ὅτι θὰ χάσουν (οἱ Ἀθηναῖοι) μεγάλο πλεονέκτημα καὶ θὰ προσθέσουν μεγάλη δύναμη στους εχθρούς, ἐάν στερηθοῦν τὴν Κέρκυρα, ἐπειδὴ δὲν εἶναι δυνατό νὰ προέλθουν οὔτε πλοία οὔτε χρήματα περισσότερα ἀπὸ καμιά πόλιν, ἐκτὸς βέβαια ἀπὸ τὴν Ἀθήνα. Ἀκόμη (υποστήριζαν) ὅτι ἡ Κέρκυρα βρίσκεται σε καλὴ θέση σχετικὰ με τὸν Κορινθιακὸ Κόλπο καὶ τὶς πόλεις, πρὸς τὴν ἀκτὴς του, ἐπίσης σε καλὴ θέση σχετικὰ με τὴ δυνατότητα ἐπίθεσης στὴ Λακωνία καὶ σε ἀρίστη θέση σχετικὰ με τὴν ἀπέναντι Ἠπειρο καὶ τὸ θαλάσσιο ταξίδι ἀπὸ τὴ Σικελία στὴν Πελοπόννησο. Ὅταν ἀκουσαν αὐτὰ οἱ Ἀθηναῖοι, νόμισαν ὅτι πρέπει νὰ φροντίσουν σοβαρὰ καὶ στέλνουν τὸ στρατηγὸ Κτησικλή με ἑξακόσιους πελταστὲς, παρακάλεσαν δὲ τὸν ναύαρχο Ἀλκέτα νὰ τους περάσει ἀπέναντι. Καὶ οἱ Ἀθηναῖοι μπήκαν στὴν πόλιν, ἀφοῦ μεταφέρθηκαν τὴ νύχτα σε κάποιο μέρος τοῦ νησιοῦ. Ἀποφάσισαν ἐπίσης με ψηφοφορία νὰ ἐξοπλίσουν καὶ ἐξήντα πλοία καὶ ἐπέλεξαν με ἀνάταση τῆς χειρὸς τὸν Τιμόθεο ὡς στρατηγὸ αὐτῶν.

15. ΠΛΑΓΙΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

Θουκυδίδου *Ίστορίαι* (A, 118-119)

Αὐτοῖς μὲν οὖν τοῖς Λακεδαιμονίοις διέγνωστο λελύσθαι τε τὰς σπονδὰς καὶ τοὺς Ἀθηναίους ἀδικεῖν, πέμπαντες δὲ ἐς Δελφοὺς ἐπηρώτων τὸν θεὸν εἰ πολεμοῦσιν ἄμεινον ἔσται· ὁ δὲ ἀνεῖλεν αὐτοῖς, ὡς λέγεται, κατὰ κράτος πολεμοῦσι νίκην ἔσεσθαι, καὶ αὐτὸς ἔφη ξυλλήψεσθαι καὶ παρακαλούμενος καὶ ἄκλητος. Αὐθις δὲ τοὺς ξυμμάχους παρακαλέσαντες ψῆφον ἐβούλοντο ἐπαγαγεῖν εἰ χρή πολεμεῖν. Καὶ ἐλθόντων τῶν πρέσβειων ἀπὸ τῆς ξυμμαχίας καὶ ξυνόδου γενομένης οἱ τε ἄλλοι εἶπον ἃ ἐβούλοντο, κατηγοροῦντες οἱ πλείους τῶν Ἀθηναίων καὶ τὸν πόλεμον ἀξιοῦντες γίνεσθαι, καὶ οἱ Κορίνθιοι δεηθέντες μὲν καὶ κατὰ πόλεις πρότερον ἐκάστων ἰδίᾳ, ὥστε ψηφίσασθαι τὸν πόλεμον, δεδιότες περὶ τῆς Ποτειδαίας μὴ προδιαφθαρεῖν, παρόντες δὲ καὶ τότε καὶ τελευταῖοι ἐπελθόντες ἔλεγον τοιάδε.

Λεξιλόγιο

ἀνεῖλε(ν): ἀπάντησε

ψηφον ἐπαγαγεῖν: να θέσουν το ζήτημα σε ψηφοφορία

Απὸ αὐτοῦς λοιπὸν τοὺς ἰδίους (τοὺς Λακεδαιμονίους) εἶχε θεωρηθεῖ ὅτι εἶχαν παραβιασθεῖ οἱ συνθήκες καὶ ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι εἶχαν τὸ ἀδίκον, καὶ, ἀφοῦ ἔστειλαν στοὺς Δελφοὺς ἀνθρώπους, ρωτοῦσαν τὸ θεὸν ἂν θὰ εἶναι πρὸς συμφέρον γιὰ αὐτοὺς νὰ πολεμήσουν· καὶ αὐτὸς (ὁ θεὸς) τοὺς ἀπάντησε, καθὼς λέγεται, ὅτι, ἂν πολεμήσουν με ὅλες τὶς δυνάμεις τοὺς, θὰ κερδίσουν τὴν νίκη καὶ ὁ ἴδιος εἶπε ὅτι θὰ βοηθήσει εἴτε προσκαλούμενος εἴτε ἀπρόσκλητος.

Καὶ, ἀφοῦ κάλεσαν πάλι τοὺς συμμάχους τοὺς, ἤθελαν νὰ θέσουν τὸ ζήτημα σε ψηφοφορία, ἂν πρέπει νὰ πολεμήσουν.

Ὅταν ἦλθαν οἱ ἀπεσταλμένοι ἀπὸ τοὺς συμμάχους καὶ ἐγένετο Συνέλευση, οἱ ἄλλοι εἶπαν ὅσα ἤθελαν κατηγορώντας οἱ περισσότεροι τοὺς Ἀθηναίους καὶ ἔχοντας τὴν ἀπαίτηση νὰ γίνῃ ὁ πόλεμος. Οἱ Κορίνθιοι, ἔχοντας παρακαλέσει προηγουμένως τὸν κάθε σύμμαχο χωριστὰ κατὰ πόλεις νὰ ψηφίσῃ τὸν πόλεμον, ἐπειδὴ φοβούνταν μήπως καταστραφεῖ ἡ πόλις καὶ δὲν προλάβουν νὰ τὴν σώσουν, καὶ ἀφοῦ ἦταν παρόντες καὶ τότε στὴ Σπάρτη, τελευταῖοι ἀνέβηκαν στὸ βῆμα νὰ μιλήσουν καὶ ἔλεγον περίπου τὰ εξῆς.